

EL TREBALL OCUPA I PREOCUPA

Per primera vegada, en sisè lloc, els problemes en torn del treball es posen de manifest especialment a Mallorca i a Eivissa - Formentera, i a les poblacions de contexte més urbà i entre els més joves. No podem oblidar que aquesta investigació s'ha fet precisament en el moment en que acaba la temporada turística i per tant un número significatiu de treballadors passen a l'atur, ja sigui com a fixos discontinus, ja sigui per

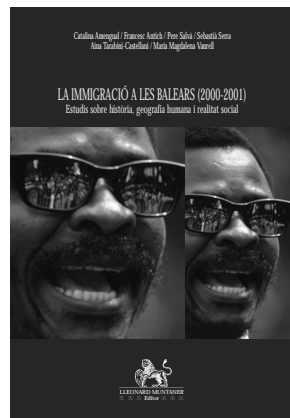
que han acabat els seus contractes temporals. Però això no lleva que la preocupació pel treball no tenguí altres matisos diferents de l'atur. Preocupa la precarietat en el lloc de feina, així com la baixa qualitat de les feines ofertades. Això es dona especialment entre els joves. Aquestes preocupacions pareixen estar al marge del possible efecte de la regressió

econòmica, provocada pels fets de l'11 de setembre. I així sembla demostrar-ho el fet de l'escassa preocupació pel terrorisme i per la situació econòmica general. Finalment no podem passar per alt els fets significatius de la crisi d'empreses tal com a Perles Majòrica a Manacor, la companyia aèria Air Europa, i l'amenaça de reducció de plantilla a altres. Aquestes realitats actuen com a ressonants en el conjunt de la població.

PRINCIPALS PROBLEMES PER TAMANY DE MUNICIPI

		- 5000 hab.		5001-15000 hab.	
1er	Problema	Droga i alcohol	31.8% (35.8%*)	Carreteres	35.1% (34.8%*)
2on	Problema	Carreteres	23.2% (18.9%)	Habitatge	29.0% (29.3%)
3er	Problema	Transport Públic	22.4% (21.2%)	Droga i alcohol	28.1% (31.5%)
4art	Problema	Turistes	20.5% (21.2%)	Immigració	19.0% (16.8%)
5è	Problema	Habitatge	20.0% (21.2%)	Transp. Públic	14.8% (13.0%)
		+ 15000 hab.		PALMA	
1er	Problema	Carreteres	35.1% (23.7%)	Carreteres	30.6% (19.0%)
2on	Problema	Droga i alcohol	30.0% (34.2%)	Urbanit. Territori	27.3% (21.8%)
3er	Problema	Urbanit. Territori	22.0% (24.4%)	Droga i alcohol	27.2% (31.3%)
4art	Problema	Habitatge	20.2% (21.0%)	Immigració	25.5% (30.5%)
5è	Problema	Treball	15.8% (6.2%)	Treball	18.0% (19.3%)

* Resultats anteriors del Baròmetre GADESO.



“LA IMMIGRACIÓ A LES BALEARS 2000 / 2001”

Gadeso, conjuntament amb **Lleonard Muntaner**, Editor, han posat a l'abast dels lectors el primer número d'una nova col·lecció: **Recerca**, orientada a donar a conèixer temàtiques diverses, especialment d'anàlisi i reflexió socioeconòmica i de realitat social, relatives de la nostra comunitat. El llibre titulat: **La immigració a les Balears (2000-2001)**. **Estudis sobre història, geografia humana i realitat social**, inclou una aproximació sociològica de la immigració a les nostres illes des de la perspectiva sociodemogràfica, treball, escola, temps lliure i oci. Al mateix temps s'aporten monografies escrites per especialistes de renom a la nostra comunitat, a més a més d'una col·laboració especial de **Francesc Antich**, President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, on es fa ben patent la preocupació dels nostres governants per aquesta problemàtica. Els lectors preocupats podran adquirir aquesta obra a les millors llibreries de Mallorca.



ANÀLISI DE LA REALITAT SOCIOECONÒMICA DE LES ILLES BALEARS. Nº 5. DESEMBRE 2001

QUATRE ILLES

El primer número de *Quaderns Gadeso*, publicat el passat mes d'abril, es dedicava de manera monogràfica als assumptes que preocupen als ciutadans de la nostra comunitat. Llavors vàrem anunciar una nova investigació per final d'any. I aquí la tenim.

En principi, feim una comparació amb les dades del CIS, a nivell estatal. Com es pot veure, la nostra realitat és diferent, així com la nostra societat. El que ens ocupa i preocupa no són les mateixes coses, sense cap dubte la nostra situació econòmica global, la renda per càpita, és millor. Però també sofrem mancances importants que afecten a la nostra qualitat de vida, i que avui per avui no estan resoltes. És el cas de les carreteres i l'excessiva urbanització, entre d'altres.

Per un altre costat, una vegada més constatem les diferències entre les illes. Cada illa és un petit món amb problemes propis. Si volem crear comunitat i país és imprescindible tenir en compte aquestes peculiaritats. No per fer un regne de taifes sinó per construir un país fonamentat precisament en el respecte a les diferències com a element enriquidor.

Hi ha canvis respecte als resultats del passat mes d'abril encara que no siguin molt rellevants. Ressalta de manera abrumadora el dèficit en carreteres i apareix com a dada significativa la preocupació pel treball, entès ja sigui com atur, com a precarietat o com de baixa qualitat.

¿QUÉ PREOCUPA AL CIUTADÀ DE LES ILLES? (II)

	Illes Balears (Baròmetre GADESO Novembre 2001)	Espanya (Baròmetre CIS Setembre 2001)
1er Prob.	Carreteres 30.9% (23.1%*)	Terrorisme 75.6% (65.2%*)
2on Prob.	Droga i alcohol 29.9% (33.2%)	Atur 65.4% (66.8%)
3er Prob.	Immigració 27.6% (18.4%)	Droga i alcohol 15.3% (15.6%)
4art Prob.	Urbanització i territori 21.6% (21.7%)	Immigració 13.9% (31.1%)
5è Prob.	Habitatge 20.9% (21.6%)	Situació econòmica 11.0% (6.7%)

* Resultats anteriors del Baròmetre GADESO i del CIS.

En principi, avaluar els resultats del conjunt de la nostra comunitat resulta un tant contradictori. La realitat, tal com es reflexa a la pàgina següent, cada illa és una realitat amb matisos propis. Però una vegada feta aquesta precisió pot resultar rellevant comparar els resultats ponderats del conjunt de les Illes Balears amb els equivalents a nivell d'Estat.

Pot cridar l'atenció que el principal tema de preocupació a nivell d'Estat, el terrorisme, ocupi només un lloc secundari a la nostra comunitat. Sense fer cap tipus de judici de valor pot resultar una explicació lògica el fet de que les nostres illes no hagin estat tocades directament per actes terroristes. A pesar d'això no deixa de cridar l'atenció la relativa baixa preocupació que signifiquen els fets de l'11 de setembre.

La immigració és una preocupació comuna a la nostra comunitat, a pesar d'ocupar el cinquè lloc, l'índex és superior en dos punts a l'estat espanyol. El fet d'ésser una comunitat illenca i lògicament amb una població relativament reduïda, pot fer que l'impacte sigui superior malament el número d'immigrants sigui inferior. Crida l'atenció la gran preocupació entre nosaltres per la droga i l'alcohol (15.3%). Sense cap intenció de provocar alarma social, aquesta temàtica hauria de preocupar el màxim als nostres responsables turístics i a la societat civil.

En referència al consum d'alcohol, especialment entre els joves, el número de *Quaderns Gadeso*, corresponent al mes de novembre, va deixar patent una realitat preocupant.

L'habitatge, la seva accessibilitat, és un autèntic problema que avui per avui no està resolt a la nostra comunitat. En el passat informe del mes d'abril ja s'insistia en la urgent necessitat de disposar de sol urbà assequible a fi de que l'accés a l'habitatge, ja sigui en règim de propietat o de lloguer, sigui possible. Com a temes específics segueix preocupant l'excessiva urbanització del nostre escàs territori. Els joves tal com queda assenyalat a les dades tendeixen a identificar l'excès d'urbanització amb la defensa del medi ambient.

El transport públic, malgrat sigui en el sisè lloc, comença a ser una preocupació rellevant pels ciutadans d'aquestes illes. En el cas específic dels ciutadans de Palma, i en general dels nuclis urbans, hi ha una referència específica dels greus problemes de tràfic de la ciutat.

A nivell d'estat la preocupació per la situació econòmica ocupa el cinquè lloc en un 11.0%. A la nostra comunitat aquesta preocupació no és rellevant, encara que comencin a aparèixer símptomes de preocupació referides al treball i els seus entorns.

PERCEPCIÓ DIFERENCIADA A CADA ILLA

	MALLORCA		MENORCA		EIVISSA	
1er Probl.	Carreteres	31.0% (23.1%*)	Carreteres	32.0% (30.7%*)	Droga i alcohol	46.8% (50.0%*)
2on Probl.	Droga i alcohol	29.3% (33.2%)	Transp. Públic	29.0% (33.3%)	Carreteres	25.1% (23.9%)
3er Probl.	Habitatge	20.3% (21.6%)	Urbanit. Territori	24.2% (22.7%)	Habitatge	24.2% (21.3%)
4art Probl.	Urbanit. Territ.	19.8% (21.7%)	Habitatge	23.4% (18.3%)	Urbanit. Territori	22.0% (28.4%)
5è Probl.	Immigració	19.2% (18.4%)	Droga i alcohol	15.1% (12.6%)	Treball	14.0% (8.0%)

* Resultats anteriors del Baròmetre GADESO.

Les diferències entre illes no són rellevants, però són patents. Crida l'atenció, així ja era el passat mes d'abril, la primera preocupació dels ciutadans d'Eivissa-Formentera pel consum de droga i alcohol. En el cas de Mallorca, continua essent una preocupació bàsica, i a Menorca apareix per primera vegada entre les cinc primeres preocupacions.

Més de dues persones de cada cinc estan preocupades per l'habitatge ressaltant especialment a Menorca i a Eivissa-Formentera.

El transport públic segueix essent una màxima preocupació pels menorquins a pesar de que aquesta vegada ha estat superat per les carreteres. A Mallorca en concret, quasi un de cada tres ciutadans de l'illa manifesten com a màxima preocupació les carreteres.

No podem passar per alt la persistència en la preocupació per l'excessiva urbanització del territori i el medi ambient a tots els nivells insulars, encara que sigui en distinta intensitat.

La majoria dels factors de preocupació de cada una de les illes tenen relació directa amb la seva qualitat de vida, entesa aquesta no només, com a "renda per càpita" sinó també com a ús i benefici d'infraestructures, equipament i serveis de qualitat.

LES COMUNICACIONS: MÀXIMA PREOCUPACIÓ

Una de les característiques de la societat moderna és la possibilitat de comunicar-se amb facilitat i eficàcia. En el cas de les illes, precisament per evitar l'aïllament, és necessari un transport, concretament a la península, suficient en freqüències i horaris i assequible econòmicament. Per altre banda, si volem crear país, és imprescindible crear una xarxa de comunicacions entre les illes. Aquest tema afecta de manera especial a Formentera ja que pateix una doble insularitat.

La lliberalització del transport aeri, possiblement necessari des de determinades vessants, està conduint a una certa falta de cobertura, quantitativa i qualitativa, del transport aeri interinsular i de cada una de les illes a la península. Això ocorre especialment en temporada baixa quan els seus usuaris són bàsicament els residents.

Per altre banda estem patint un agravi comparatiu respecte a l'altra comunitat insular (Canàries) pel que fa referència als decompes pels residents. Això són assignatures pendents que, al menys en teoria, estan previstes en el Règim Especial aprovat per les Corts Espanyoles, però encara avui són ratlles a la mar.

Lògicament, l'altra sistema bàsic de comunicació és l'interior de cada una de les nostres illes. Ens referim bàsicament a la seva estructura viària, sense oblidar, en el cas de Mallorca, la xarxa ferroviària. El tema no és nou, però dia a dia resulta més patent pels ciutadans d'aquestes illes que la nostra xarxa viària és antiquada i perillosa. Mentre a la resta de l'estat, fins i tot Europa, es plantejen i es destinen fons multimilionaris a millorar la xarxa de comunicació (AVE, Autovies, etc.) nosaltres continuem patint la nostra insoportable realitat.

A una altra investigació paral·lela a la nostra, més d'un 79.0% manifesten no estar d'acord amb el fet de que el Govern Central de Madrid es negui a finançar el conveni de carreteres amb el Govern de les Illes sinó es construeixen noves autopistes. Però més enllà d'aquest estat d'opinió, en concret a Mallorca (allà on pot afectar l'opció "autopista"), els ciutadans estan dividits entre l'oportunitat de fer noves autopistes, i l'opció de desdoblament de les actuals carreteres. L'únic que queda clar i patent és l'urgent necessitat de posar fil a l'agulla.

NOVES PREOCUPACIONS

Per sexes, bàsicament les preocupacions són les mateixes, però l'ordre d'importància és divers. Pels homes, el principal problema són les carreteres, per les dones, la droga i el alcohol. Resulta significatiu que en el cas de les dones apareix per primera vegada entre les cinc principals preocupacions, la immigració, amb un índex altament significatiu, el 24.0%. Al mateix temps l'habitatge pren més força, passa a ocupar el segon lloc arribant a un 26.0% i pujant cinc punts, respecte al passat mes d'abril.

El cas de la droga i alcohol, entre els homes, baixa respecte al mes d'abril. Però en qualsevol cas segueix estant entre les seves prioritats, especialment entre els homes adults. Possiblement els augments altament significatius per la preocupació per carreteres i urbanització del territori (respectivament 18 i 7 punts) fa que els altres temes perden consideració.

Per edats, les diferències són més patents. La gent més jove continua estant preocupada majoritàriament per l'excessiva urbanització territorial i l'impacte medi ambiental. La droga i el alcohol entre la gent jove és un tema que els hi preocupa però de manera molt menys sensible que la gent de més edat, tot i que probablement són els majors usuaris d'aquestes substàncies. Per primera vegada, malament sigui en sisè lloc és rellevant la preocupació dels joves pel seu futur laboral. Continua la persistència dels més joves en la necessitat d'habitatges accessibles. Tant en el passat mes d'abril com a la present investigació, es supera el 27.0%

Entre les persones majors de 31 anys, a tots els seus trams, una de les màximes preocupacions és la droga i el alcohol, seguint la mateixa pauta que la passada investigació. Entre els adults de 31 -50 anys ressalta de manera alarmant la preocupació per les carreteres, augmentant 15 punts respecte al passat mes d'abril.

La immigració és un tema rellevant entre els adults de 31-50 anys respecte al mes d'abril, augmentant 4 punts. Entre els adults de 51-65 anys augmenta 12 punts. La seguretat ciutadana segueix essent una preocupació, fonamentalment entre les persones majors.

SALUT, EDUCACIÓ I TREBALL

Malgrat sigui amb xifres poc rellevants comencen a aparèixer respostes espontànies, per tant amb més valor qualitatiu, que reflexen nous tipus de preocupacions.

Entre aquestes val la pena destacar entre d'altres, la manca d'uns serveis sanitaris de qualitat i la imprescindible millora del sistema educatiu. Sense cap dubte són dues preocupacions a tenir en compte.

Per altre banda ocupa i preocupa el futur dels joves, tant des de la perspectiva estrictament laboral com personal. Possiblement per les reduccions produïdes aquest hivern en el nostre tràfic aeri apareix com a preocupació les dificultats de comunicació a la península i entre illes. No són pocs els que consideren que les nostres illes estan brutes fent referència no només al sentit estricte

de "brutor" sino també d'abandó de manteniment de les àrees públiques, ja siguin naturals o urbanes.

Finalment, especialment els ciutadans de nuclis urbans intensius, manifesten la seva preocupació per l'augment progressiu i intensiu del tràfic rodat per les vies urbanes.

Aquestes "noves preocupacions" tenen molt a veure amb la nostra qualitat de vida. Segons tots els paràmetres la nostra comunitat ocupa un dels primers llocs en el rànking de riquesa, però, no sempre és equivalent l'abundància econòmica amb la qualitat de vida, encara que presupossi un determinat nivell de benestar econòmic implica fonamentalment la possibilitat d'ús de bens i serveis de qualitat. Entre aquests destaquen la salut, l'educació i el treball.

PRINCIPALS PROBLEMES PER SEXE

	HOMES		DONES	
1er Probl.	Carreteres	35.0% (27.4%*)	Droga i alcohol	43.4% (36.9%*)
2on Probl.	Urbanit. Territori	30.2% (23.0%)	Habitatge	26.0% (21.1%)
3er Probl.	Habitatge	15.8% (22.1%)	Carreteres	25.8% (18.7%)
4art Probl.	Droga i alcohol	15.0% (29.6%)	Immigració	24.0% (18.0%)
5è Probl.	Immigració	11.2% (19.3%)	Urbanit. Territori	13.2% (20.4%)

PRINCIPALS PROBLEMES PER EDATS

	18-30 anys		31-50 anys	
1er Probl.	Medi Ambient	32.0% (29.2%*)	Carreteres	38.4% (23.2%*)
2on Probl.	Habitatge	27.2% (27.7%)	Droga i alcohol	30.0% (28.0%)
3er Probl.	Carreteres	26.5% (24.3%)	Habitatge	28.2% (22.7%)
4art Probl.	Droga i alcohol	24.4% (29.2%)	Urbanit. Territori	26.0% (28.0%)
5è Probl.	Futur Laboral	14.0% (8.0%)	Immigració	25.0% (21.2%)

	51-65 anys		+65 anys	
1er Probl.	Carreteres	32.2% (27.1%)	Droga i alcohol	30.0 (42.0%)
2on Probl.	Droga i alcohol	32.0% (36.7%)	Transp. Públic	21.2 (15.0%)
3er Probl.	Immigració	27.0% (15.0%)	Seg. Ciutadana	15.0 (27.5%)
4art Probl.	Urbanit. Territori	18.4% (16.0%)	Immigració	14.0 (17.9%)
5è Probl.	Habitatge	17.8% (17.5%)	Turisme	12.0 (12.0%)

* Resultats anteriors del Baròmetre GADESO.

El transport públic preocupa als dos extrems de la població, a la gent més jove i a la gent major. En el cas de les persones de més de 65 anys es manifesta la

preocupació pels "turistes" el que possiblement té relació amb la sensació d'una certa invasió de les seves costums i tradicions debut a la quantitat de turistes.